

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra pastorálních oborů a právních věd

Mgr. Alois Zoubek

Vývoj farností Lysá nad Labem a Milovice
v letech 1985–2006

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. Ing. Mgr. Aleš Opatrný, Th. D.

Praha 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem „Vývoj farností Lysá nad Labem a Milovice v letech 1985–2006“ vypracoval samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů a literatury a že jsem ji nevyužil k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

Ve Staré Lysé 8. května 2011

Alois Zoubek

Bibliografická citace

Vývoj farností Lysá nad Labem a Milovice v letech 1985-2006 [rukopis]: bakalářská práce / Alois Zoubek; vedoucí práce Aleš Opatrný. -- Praha, 2008. -- 50 s.

Anotace

Práce popisuje situaci ve farnostech v Lysé nad Labem a Milovicích z pohledu změn demografických, změn ve složení obyvatelstva, Změn v náplni a stylu pastorační práce a historii farnosti. Popisuje zapojení laiků do pastorační práce, rozvoj kulturního a společenského života života farností v průběhu let 1985-2006 se zřetelem na změny ve společnosti v uvedeném období a ve spojitosti s odchodem sovětských vojsk z našeho území. během let 1985-2006. Vysvětluje změny v náplni a stylu pastorační práce po spojení farností zvláště po odchodu sovětských vojsk.

Klíčová slova: Lysá nad Labem, Milovice, farnost, pastorage, společenství.

Abstrakt

The work describes the life of the parishes in Lysá nad Labem and Milovice term of demographis changes, changes in the composition of the population, changes in kontent and style of pastoral work and he history of parishes. It describes the involvement of laity in pastoral work, the development of cultural and social life in the parishes over the years 1985-2006 with respekt to charles in society dutiny that period and in connection with the departure of Societ troops from our territory.

Key words: Lysá nad Labem, Milovice, parish, pastoral care, community.

Počet znaků (včetně mezer): 76 156

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Doc. Ing. Mgr. Aleši Opatrnému, Th. D., za zadání práce a rady při jejím zpracování.

OBSAH

1. Úvod.....	7
1.1 Vývoj farnosti	7
1.2 Co je farnost.....	7
2. Osídlení a historie	9
2.1 Lysá nad Labem.....	9
2.2 Milovice-Mladá	11
3. Demografický vývoj	13
3.1 Lysá nad Labem.....	13
3.2 Benátecká Vrutice.....	15
3.3 Milovice	16
4. Orientační průzkum ve farnosti	17
5. Historie farností	20
5.1 Farnost sv. Jana Křtitele v Lysé nad Labem.....	20
5.2 Farnost sv. Kateřiny Alexandrijské v Milovicích.....	26
6. Farní charita v Lysé nad Labem	29

7. Pastorace	32
7.1 Pastorace ve farnosti	32
7.2 Pastorace ve věznici	35
7.3 Lidové misie	37
7.4 Ekumenické aktivity	38
7.5 Laici a jejich zapojení do pastorace ve farnosti	39
7.6 Farní poutě	43
8. Kulturní život farnosti.....	44
9. Společenský život farnosti	46
10. Závěr	47
11. Použitá literatura	49
11.1 Internetové odkazy.....	50

1. Úvod

1.1 Vývoj farnosti

V této práci se zabývám vývojem farností Lysá nad Labem a Milovice v průběhu let 1985–2007, tj. změnami demografickými, společenskými, kulturními a změnami v pastorační práci, které se v životě farností projeví. Život farností a pastore ve farnostech Lysá nad Labem a Milovice byly značně ovlivněny změnami ve společnosti po změně společenských poměrů, odchodem sovětských vojsk dislokovaných ve vojenském výcvikovém prostoru Milovice-Mladá a změnou duchovních správců, a podstatnou změnou ve věkové struktuře farníků.

1.2 Co je farnost

Farnost můžeme definovat jako společenství věřících v Krista v konkrétním místě pod vedením místního pastýře. Již v Novém zákoně řecké slovo „ekklesia“ – církev znamenalo shromáždění místní skupiny věřících. Dokumenty II. Vatikánského koncilu popisují úlohu místního pastýře a jeho vztahu k lidem ve farnosti a také význam, aktivity a zodpovědnost laiků ve farním společenství¹.

Jak uvádí Aleš Opatrný: „Klasická územní farnost není a v dohledné době nebude ani zbytečnou, ale ani jedinou formou života církve na lokální úrovni. Není konkurencí vůči řeholím, hnutím, společenstvím a dalším možným formám, ani antikvárním ediktem. Zaslouží si ale naši pozornost, protože je místem života mnoha katolíků a je vystavena asi nejširšímu spektru otázek, očekávání, zkrátka (zadání), která nám lidé jakožto křesťanům dávají. Z principu má být otevřena všem, kdo chtějí žít křesťanství, nejen vybraným jedincům. Proto nikdy nebude specializovaným pracovištěm, ani špičkovým, ukázkovým zařízením. Není to její slabost, v otevřenosti a univerzalitě je její šance“².

¹ Srov.: GÓRECKI Edvard: Církev se uskutečňuje ve farnosti, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996.s.20

² OPATRNÝ Aleš: Cesty pastore v pluralitní společnosti, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Při vypracování této práce jsem čerpal z dostupných publikací o historii měst Lysá nad Labem a Milovic, jejich kronik, na jejichž základě bude popsána historie obou měst. Církevní život bude popsán a vyhodnocen na základě záznamů vedených ve farních kronikách, v matrikách narozených a matrikách pokřtěných, matrikách civilně oddaných měst Lysá nad Labem a Milovice, matriky církevně oddaných a na základě rozhovorů a vzpomínek farníků. Určitým problémem při zpracování změn v pastoraci je, že o pastoraci není vedena žádná dokumentace a neexistuje ani kniha ohlášek, ze které by bylo možno zpracovat alespoň rámcově činnost a dění ve farnosti.

O životě farnosti dále uvádí Aleš Opatrný: „*Budeme-li uvažovat o životě farnosti, musíme se ptát, pro jaké lidi by farnost mohla či měla být otevřena. Proto je nutné položit si otázku, jak dnes lidé křesťanství u nás žijí, a odvážit se aspoň jakési, byť schematizující a nedokonalé typologie. Obyvatelé naší země žijí křesťanství například v těchto variantách*

- *jako samozřejmou součást osobní i komunitní kultury (tradiční vesnice);*
- *jako samozřejmou součást osobní a rodinné kultury, která se v něčem liší od kultury života okolí (křesťanská rodina);*
- *jako osobní výdobytek, výsledek individuálního hledání a nalezení cest k víře (konvertité);*
- *jako kulturní, estetickou nebo náboženskou příslušnost ke skupině, s níž vědomě identifikují jen výběrově (nejčastěji intelektuálové);*
- *jako nereflektovanou rodinně-tradiční příslušnost k církvi, zajištěnou křtem dítěte, dále nerozvíjenou a při změně životního prostředí a okruhu přátel mnohdy opuštěnou (takzvaní nepraktikující nebo matrikoví křesťané).*

Farnost tvoří lidé různého věku, vzdělání, pracovního zatížení a zájmů. Na základě dosažených a uvedených podkladů popisují, jak se život ve farnosti postupně rozvíjel, jak uvedené změny se do činností ve farnosti postupně promítali, jak se do činností ve farnosti zapojovali laikové a jak se utvářela nejrozličnější malá společenství.

2. Osídlení a historie

2.1 Lysá nad Labem

Z archeologických nálezů se usuzuje, že oblast Lysé byla osídlena již mladší době kamenné (nálezy pazourkových nožů, kostěných nástrojů a hliněných střepů)³. Dalšími doklady osídlení jsou kovové předměty a střepy z doby bronzové, zejména z období tzv. kultury lužické, z období 4.–3. stol. př. Kr. Nejstarší písemné doklady o Lysé pocházejí z 11. století, kde byl podle záznamů B. Balbína a později Františka Palackého v roce 1013 na knížecím dvorci Lysá vězněn knížetem Oldřichem jeho bratr Jaromír, který zde byl v roce 1034 oslepen a v roce 1037 zavražděn. Poté Lysou získává zeman Mutiš a v roce 1052 se stává majetkem kapitulního kostela sv. Václava ve Staré Boleslavi. Další informace o Lysé se objevují v historických pramenech až koncem 13. století, kdy 4. března 1291 vydává manželka krále Václava II. Guta listinu, jež sjednocuje osady statku Lysá v jeden hospodářský celek a je uváděno, že městečko Lysá patří opět do královského majetku. V této době je zde zřízena královská rychta se soudní pravomocí a byl založen farní kostel, který listinou z roku 1293 získává bohatý majetek a práva nad osadníky. V roce 1355 darovala královna Anna Svidnická lyskou faru augustiniánskému klášteru v Praze na Karlově. Ti v Lysé zbudovali klášter.

Zaváděním manského práva na královské statky se Lysá stala na přelomu 14. a 15. století majetkem Petra z Vartenberka, nejvyššího purkrabího království českého. Od roku 1410 měl Lysou v držení Jan Telecký z Hradce, který padl v roce 1421 v bitvě proti husitům pod Vyšehradem. V době husitských válek zaniklo v okolí Lysé několik vsí např. Byšice s mostem přes Labe a byl vypálen i augustiniánský klášter. Syn Jana Teleckého z Hradce prodává okolo roku 1450 Lysou rytíři Janu ze Smiřic.

V roce 1508 bylo panství Lysá propuštěno z manského vztahu a zapsáno do zemských desek jako skutečné lenní vlastnictví rodu Smiřických a za jejich vlády dochází k rozvoji celého panství. Byla obnovena všechna práva a privilegia města a fary, byl založen špitál

³ RÝDL Karel: Lysá nad Labem. Průvodce městem a okolím, Lysá nad Labem, 1995.

pro chudé a pod zámek kostel bl. Panny Marie s fondem pro zajištění kněze. Z tohoto kostela pochází zvon na dnešním kostele sv. Jana Křtitele s letopočtem 1521 a křtitelnice. V roce 1546 se Lysá stává opět majetkem královským.

Rozkvět města a celého panství byl zmařen následky třicetileté války v první polovině 17. století. Město Lysá leželo na důležité vojenské a zemské stezce z Prahy do Hradce Králové a bylo příliš viditelné a tak bylo mnohokrát různými vojsky obou stran vypálené a drancované. Nejvíce Lysá utrpěla, když Švédové postavili u Staré Boleslavi opevněný tábor a podnikali odtud výpady do okolí. Město Lysá bylo poničeno, obce v okolí vylidněny, dobytek vybit, pole zarostlá a celé panství bylo vyňato z komorních statků a koncem roku 1647 bylo darováno za válečné zásluhy říšskému svobodnému pánovi a generálu Janu Šporkovi. Jan Špork obnovil špitál a poničený zámek. Ve městě začíná docházet k hospodářskému a sociálnímu rozvoji. Do města přicházejí noví obyvatelé zejména z dalšího šporkovského panství Konojedy.

Slibný rozvoj města byl omezen v roce 1666 velikým požárem, který poničil farní kostel sv. Jana Křtitele, radnici, školu, lázně a více jak polovinu měšťanských domů.

Generál hrabě Jan Špork zemřel 6. srpna 1679 a byl pohřben v tehdejší farním kostele sv. Jana Křtitele, který požárem nebyl úplně zničen. Jeho nástupcem se stal jeho syn František Antonín, hrabě Špork (1662 – 1738). P. Josef Vojáček, katecheta a historik uvádí ve své publikaci Kostel sv. Jana Křtitele: *„Bylť on skutečně již modernistou své doby. Vše boudal a přestavoval, naštěstí velmi krásně a nákladně ve slohu současném, totiž: zámek r. 1696, faru 1698 a klášter; jen škoda, že byla zbořena vzácná kaple sv. Desideria“*⁴.

7. března 1719 začal stavět nový farní kostel, naproti tehdejší radnici (dnes museum prof. Bedřicha Hrozného), podle plánů pražského architekta Františka Maxmiliána Kaňky. Stavba však za jeho života nebyla dokončena. Se stavbou kostela se pokračovalo až za 20 let⁵. To již panství spravovala jeho mladší dcera Anna Kateřina, manželka hraběte Františka Karla Rud. ze Sweerstu a Šporku.

⁴ P. VOJÁČEK Josef: Kostel sv. Jana Křtitele v Lysé N.L. k oslavě 200 let jeho posvěcení, Lysá N.L. 1941.

⁵ OTRUBA František: Paměti města Lysé N.L. a vesnic okolních, třetí vydání, Lysá nad Labem: EKON, družstvo Jihlava RÝDL Karel: Lysá nad Labem. Průvodce městem a okolím, Lysá nad Labem, 1995.

7. dubna r. 1739 se začalo opět stavět. Ačkoliv zdi kostela byly dlouhou přestávkou ve stavbě značně poškozeny, stavba pokračovala a do roka byl kostel dostavěn i s mohutnou zvonovou věží vysokou 55metrů. Na věž byly osazeny zvony od boleslavského zvonáře J. Prisqueye. Dva z těchto zvonů byly za války zabaveny, zůstal jen zvon z roku 1551, který pocházel z původního lysého kostela. Kolem kostela byla postavena zeď na níž stojí 13 soch v nadživotní velikosti. Dvě z těchto soch a to sv. Jeroným a sv. František jsou prokazatelně od Matyáše Brauna, ostatní od jeho žáků. Nad hlavním oltářem byl umístěn obraz představující křest Páně v Jordánu, který namaloval zřejmě některý Brandlův žák⁶.

V červenci roku 1741 vysvětil nový farní kostel světicí biskup pražský a kanovník staroboleslavský hrabě Jan Rudolf Špork, synovec F. A. Šporka.

2.2 Milovice-Mladá

O obci Mladá pocházejí prvotní zmínky z první poloviny 14. století o které se soudí, že ji založila Mlada, dcera Boleslava I. roku 1170⁷. Milovice se poprvé připomínají na konci 14. století⁸. Ves Milovice, původně Milovici, bývala vladycké sídlo s tvrzí, jejímž majitelem byl vladyka řečený Holomek, který odkázal plat kostelu v Mladé. Milovická tvrz byla zničena nejspíše ve třicetileté válce.

Obec Mladá s barokním kostelem sv. Kateřiny musela ustoupit potřebám tehdejšího rakousko-uherského vojenství, když se již od konce 19. století snažilo c. a k. říšské ministerstvo války získat území, kde by bylo možné provádět výcvik vojska. Usedlosti rolníků a obyvatel v Mladé byly vykoupeny a částečně vyvlastněny. Zánik obce je popsán ve farní kronice farářem Stanislavem Kovářem⁹: „*Dne 14. července roku 1904 s šestou hodinou ranní padla u Božího daru první ostrá rána z děla, která znamenala počátek konce obce Mladé.*“

Ministerstvo války v náhradu za farní kostel, faru a hřbitov v Mladé vystavělo nový kostel, faru a hřbitov v obci Milovice, která do té doby byla s obcemi Jiřice, Lipník a Zbožičko

⁶ P. VOJÁČEK Josef: Kostel sv. Jana Křtitele v Lysé N.L. k oslavě 200 let jeho posvěcení, Lysá N.L. 1941.

⁷ Kronika obce Milovice

⁸ Kronika obce Milovice

⁹ Liber memorabilium parochiae Milovice-nsis.

součástí farnosti Mladá. Interiér kostela – nástěnné malby realizovali váleční zajatci pravoslavného vyznání¹⁰.

Benedikce se uskutečnila dne 25. listopadu 1907 za účasti významných církevních a státních představitelů. K vysvěcení byl jeho excelencí biskupem Emanuelem Schöblem určen vikariátní sekretář a nymburský děkan Josef Rejzek.

Vojenský výcvikový prostor Milovice po vzniku Československé republiky využívala československá armáda a za druhé světové války německá armáda.

Smutná kapitola v dějinách Milovic nastala po okupaci Československa v roce 1968. V prostoru vojenského újezdu Milovice byla umístěna Střední skupina sovětských vojsk. Město bylo prakticky izolováno od ostatního území, vjezd do něj byl jen na zvláštní povolení a rozvoj města byl omezen s výjimkou stavební činnosti výstavby bytů pro důstojníky sovětské armády.

K novému rozvoji dochází až po odsunu sovětských vojsk 31. června 1991. V roce 1995 byl výcvikový prostor Milovice zrušen a v srpnu roku 1996 započala revitalizace bývalého vojenského výcvikového prostoru.

Bylo zrekonstruováno prvních 496 bytů a tak začal příliv mladých obyvatel. V roce 1996 byla k Milovicím přičleněna obec Benátecká Vrutice¹¹.

¹⁰ VAJČNER Jiří: Novogotický kostel sv. Kateřiny v Milovicích a jeho nástěnná výzdoba, Milovice, 2006.

¹¹ <http://expedice.rps.cz/6391-milovice-obec.html>

3. Demografický vývoj

3.1 Lysá nad Labem

Vývoj stavu obyvatelstva v letech 1998–2005 je vyjádřen v následujících tabulkách¹². V Lysé nad Labem se ve sledovaném období narodilo 1793 dětí ale 3088 obyvatel Lysé zemřelo. Do Lysé se přistěhovalo 5186 obyvatel a 4249 obyvatel Lysé se vystěhovalo. Přírozený přírůstek tj. rozdíl mezi narozenými a zemřelými je znamená úbytek o 1295 obyvatel. Vlivem migrace přibylo 937 obyvatel, takže ve sledovaném období se počet obyvatel Lysé snížil o 358 z 8938 na 8555. Jednou z příčin snížení počtu obyvatel v Lysé nad Labem ale i v okolních obcích je rekonstrukce obytných domů v Milovicích, kde získala nový domov skupina zejména mladších rodin. Tato možnost získat za poměrně příznivých podmínek byt, byla pro mladé rodiny velkou životní šancí, ale vedla k odlivu zejména mladších lidí z Lysé nad Labem a okolních obcí.

¹² www.csu.cz – český statistický úřad

rok	stav k 1.1	narození	zemřelí	přistěhovali	vystěhovali	přirozený přírůstek	přirozená migrace	přírůstek celkem
1985	8938	135	194	256	281	-59	-25	-84
1986	8854	106	221	274	241	-115	33	-82
1987	8772	111	185	305	214	-74	91	17
1988	8789	113	161	270	188	-48	82	34
1989	8823	106	182	254	246	-76	8	-68
1990	8755	88	156	219	201	-68	18	-50
1991	8705	91	125	200	197	-34	3	-31
1992	8674	100	142	214	237	-42	-23	-65
1993	8609	87	149	258	209	-62	49	-13
1994	8596	62	120	219	154	-58	65	7
1995	8603	72	140	172	136	-68	36	-32
1996	8571	54	125	217	102	-71	115	44
1997	8615	66	117	229	103	-51	126	75
1998	8690	60	131	228	395	-71	-167	-238
1999	8452	73	159	240	175	-86	65	-21
2000	8431	82	104	229	158	-22	71	49
2001	8480	69	128	260	147	-59	113	54
2002	8534	68	147	284	252	-79	32	-47
2003	8487	68	163	288	200	-95	88	-7
2004	8480	96	119	289	191	-23	98	75
2005	8555	86	120	281	222	-34	59	25

3.2 Benátecká Vrutice

V Benátecké Vrutici se od roku 1985 do roku 1995 narodilo 40 dětí, ale zemřelo 67 obyvatel. přistěhovalo se 149 obyvatel a vystěhovalo se 183 obyvatel obce. Z toho plyne, že přirozený přírůstek je -64 obyvatel a přirozená migrace je -34 tj. počet obyvatel do roku 1995 snížil o 61 z původních 404 obyvatel na 333. V roce 1996 byla obec Benátecká Vrutice začleněna do města Milovic.

rok	stav k 1.1	narození	zemřelí	přistěhovali	vystěhovali	přirozený přírůstek	přirozená migrace	přírůstek celkem
1985	404	5	6	10	17	-1	-7	-8
1986	396	3	9	10	22	-6	-12	-18
1987	378	7	7	20	27	0	-7	-7
1988	371	3	10	12	24	-7	-12	-19
1989	352	2	12	12	23	-10	-11	-21
1990	331	5	7	12	15	-2	-3	-5
1991	326	3	5	9	8	-2	1	-1
1992	325	6	0	7	7	6	0	6
1993	331	0	5	13	15	-5	-2	-7
1994	324	4	3	17	9	1	8	9
1995	333	2	3	27	16	-1	11	10

3.3 Milovice

V Milovicích se ve sledovaném období narodilo 1210 dětí a 381 obyvatel zemřelo. Přistěhovalo se 5907 obyvatel a vystěhovalo 1692. Přirozený přírůstek je 829 osob a migrací přibylo 4215 obyvatel. Celkový přírůstek je 5044 osob z 1098 v roce 1985 na 6142 na konci roku 2005.

rok	stav k 1.1	narození	zemřelí	přistěhovali	vystěhovali	přirozený přírůstek	přirozená migrace	přírůstek celkem
1985	1098	18	14	33	51	4	-18	-14
1986	1084	13	23	22	26	-10	-4	-14
1987	1070	8	12	31	33	-4	-2	-6
1988	1064	11	15	27	29	-4	-2	-6
1989	1058	18	18	49	15	0	34	34
1990	1092	13	13	48	34	0	14	14
1991	1106	13	11	143	27	2	116	118
1992	1224	21	18	194	21	3	173	176
1993	1400	39	15	160	39	24	121	145
1994	1545	28	11	115	39	17	76	93
1995	1638	26	14	135	31	12	104	116
1996	1754	33	15	105	41	18	64	82
1997	1836	45	22	276	57	23	219	242
1998	2078	64	11	841	74	53	767	820
1999	2898	81	20	471	88	61	383	444
2000	3342	101	24	397	81	77	316	393
2001	3735	95	26	459	134	69	325	394
2002	4129	121	20	532	173	101	359	460
2003	4589	137	17	507	219	120	288	408
2004	4997	152	28	668	238	124	430	554
2005	5551	173	34	694	242	139	452	591

4. Orientační průzkum ve farnosti

Změny jsem se snažil podchytit formou malého dotazníku, jehož náplní byly otázky:

Stav

Věk

Zda jsem se do farnosti v uvedeném období přistěhoval a odkud, či zda jsem starousedlík

Dosažené vzdělání

Zaměstnání, zda dojíždím a kam

Počet dětí a zda jsou věřící či nevěřící

Jak se změnil život farnosti v uvedeném období z hlediska pastorační a popsat činnost farních společenství.

Těchto dotazníků jsem rozdál asi 150 ks, ale bohužel jsem zpět obdržel vyplněných jenom 32 ks a jejich vyhodnocení jsem uvedl v následujících tabulkách:

Tabulka farníků, kteří se do farnosti přistěhovali

pohlaví	stav	přistěhoval odkud	věk	děti	věřící	nevěřící	zaměstnání	vzdělání
muž	ženatý	Praha	62	3	3	0	Praha	ÚSO
žena	vdaná	Vysočina	54	3	3	0	V Lysé	SO
muž	ženatý	Praha	54	3	3	0	Praha	ÚSO
žena	vdova	Mělník	73	2	0	2	důchodce	základní
žena	vdova	Slovensko	75	2	2	0	důchodce	základní
muž	ženatý	Slovensko	37	2	2	0	Praha	VŠ
žena	vdaná	Slovensko	35	2	2	0	na mateřské dov.	ÚSO
muž	ženatý	Praha	62	2	1	1	Praha	VŠ
žena	vdaná	Praha	61	2	1	1	Praha	ÚSO
žena	vdaná	Praha	67	4	4	0	důchodce	ÚSV
muž	ženatý	Praha	68	2	2	0	Praha	VŠ
žena	vdaná	Praha	57	3	3		Praha	ÚSO
muž	ženatý	Trutnov	27	0	0	0	Praha	VŠ

žena	vdaná	Ostrava	26	0	0	0	Praha	VŠ
žena	vdaná	Náchod	76	1	1	0	důchodce	ÚSO
žena	vdova	Praha	80	2	0	2	důchodce	základní
muž	ženatý	Praha	37	3	3	0	Praha	ÚSO
žena	vdaná	Praha	35	3	3	0	na mateřské dov.	ÚSO
žena	vdaná	Polsko	48	2	2	0	Praha	ÚSO
muž	ženatý	Benátky nad Jizerou	81	1	1	0	důchodce	VS

Do farnosti se podle odevzdaných dotazníků přistěhovalo 20 farníků, z toho 8 mužů a 12 žen, průměrný věk je 55 roků. Za prací dojíždí do Prahy 11 z nich tj. 55 %, důchodců je 30 %, 2 ženy jsou na mateřské dovolené tj. 10 %, 1 pracuje v Lysé nad Labem t.j. 5 %.

Přistěhovalí farníci mají 42 dětí a z toho je 36 praktikujících věřících tj. 86 %, nepraktikující víru je 6 tj. 14 %. Vysokoškolské vzdělání má 6 farníků tj. 30 %, středoškolské vzdělání má 10 farníků tj. 50 %, střední odborné vzdělání má 1 farník tj. 5 % a základní vzdělání mají 3 tj. 15 % přistěhovalých farníků.

Tabulka farníků – starousedlíků

pohlaví	stav	věk	děti	věřící	nevěřící	zaměstnání	vzdělání
žena	vdaná	71	2	0	2	důchodce	ÚSO
muž	vdovec	87	4	4	0	důchodce	VŠ
žena	vdaná	74	2	2	0	důchodce	základní
muž	ženatý	73	2	0	2	důchodce	VŠ
žena	vdova	76	2	2	0	důchodce	ÚSO
žena	vdaná	41	2	2	0	Poděbrady	ÚSO
žena	svobodná	26	0	0	0	Praha	VŠ
muž	ženatý	52	2	2	0	v místě	ÚSO
žena	svobodná	22	0	0	0	studující VŠ	ÚSO
muž	ženatý	29	0	0	0	Praha	ÚSO
žena	vdaná	23	0	0	0	Praha	ÚSO
žena	vdaná	23	0	0	0	Praha	ÚSO
žena	vdaná	70	2	0	2	důchodce	ÚSO

Místních farníků, kteří odevzdali dotazník je 12 s průměrným věkem 53 roků. Do zaměstnání dojíždějí 3 do Prahy tj. 25 %, 1 do Poděbrad tj. 8 %, 1 pracuje v místě bydliště tj. 8 %, 6 farníků je v důchodu tj. 50 %, a 1 farnice studuje VŠ tj. 8 %. Původní farníci uvedli, že mají 18 dětí, z toho je 12 víru praktikující tj. 67 % a 6 nepraktikující tj. 33 %.

Problémem tohoto průzkumu je velmi malý vzorek respondentů, kteří uvedený dotazník odevzdali. Většina těch, kteří dotazník neodevzdali jsou mladí, kteří se do farnosti přistěhovali. Značná část mladých rodin má 2–4 děti a jejich otcové většinou dojíždějí za zaměstnáním do Prahy a jsou tak časově omezeni.

5. Historie farností

5.1 Farnost sv. Jana Křtitele v Lysé nad Labem

Od 1. února 1948 působil ve farnosti sv. Jana Křtitele děkan P. Antonín Vičar, který odešel do důchodu k 1. prosinci 1980 ze zdravotních důvodů. Působení děkana P. Antonína Vičara bylo ovlivněno tehdejší politickou situací v naší zemi.

„Během působení děkana Vičara, který se později stal vikářem mělnického vikariátu (v nové podobě vznikl po územní reorganizaci státu sloučením vikariátu Mělník a Nymburk) nastaly pro církev u nás zlé časy. Trvaly 40 let, s přestávkou t. zv. Pražského jara v roce 1968. Mezi postiženými byli i kněží – rodáci: P. Dr. L. Šinkmajer (působil t. č. ve Vrapici u Kladna) a P. Vojtěch Kodera (t. č. v Doksech). P. Šinkmajer byl ve vězení dva roky a P. Vojtěch Kodera sedm let“¹³. Po propuštění nezískali státní souhlas ke kněžské službě a P. Vojtěch Kodera pracoval jako dělník v Lysé nad Labem v továrně na kovový nábytek KOVONA“. Teprve počátkem osmdesátých let mu bylo povoleno státním orgánem vypomáhat ve farnosti jako kněz. Počátkem roku 1981 byl prozatímním administrátorem farnosti jmenován P. František Seged'a, který započal ve větším rozsahu s údržbou a opravami kostela. V kostele dal vyčistit hlavní oltář, vyklidit půdu nad kostelní lodí, nové zábradlí schodišti ke kůru a na oratoř. P. František Seged'a byl od 1. září 1984 přeložen do Rožďlovic a do lyské farnosti jako administrátor nastoupil P. Miroslav Kubík z Velib u Nymburka, který působil v Lysé nad Labem 6 let do 31. ledna 1990.

V roce 1990 byl na biskupský stolec litoměřické diecéze uveden nový litoměřický biskup ThDr. Josef Koukl. Ten po svém uvedení do úřadu přeložil P. Miroslava Kubíka do Jesenice u Rakovníka. Do Lysé nad Labem ustanovil pan biskup Josef Koukl za duchovního správce děkana P. Milana Martináska, jenž byl dosud administrátorem v Kováni u Mladé Boleslavi. Zároveň byl P. Milan Martinásek jmenován vikářem mělnického vikariátu. Otec biskup byl při jmenování P. Milana Martináska jako biskup

¹³ Kronika farnosti sv. Jana Křtitele – zapsal P. Martinásek dle vzpomínek P. Vojtěch Kodery.

v Lysé nad Labem poprvé, ale v Lysé, vlastně v Milovicích pobýval již jako kněz u PTP v prodloužené vojenské službě¹⁴.

31. ledna 1990 došlo za účasti otce biskupa Josefa Koukla k protokolárnímu předání a převzetí farností i vikariátu.

Otcí Martináskovi se ihned po svém nástupu do funkce duchovního správce v Lysé nad Labem podařilo oživit život ve farnosti, k čemuž na počátku přispěla i návštěva Sv. Otce Jana Pavla II. v Československu v dubnu roku 1990. Značná část farníků z Lysé se zúčastnila mše svaté kterou sloužil Jan Pavel II v Praze na Letné. V roce 1990 obnovil otec Martinásek poutní bohoslužby v kapličkách přidružených obcí Stratov, Stará Lysá, Ostrá, Litol a Byšičky. V lyském zámku, který využívá domov důchodců se vyklidila a opravila kaple Sv. tří králů a 25. prosince zde byla po čtyřiceti letech sloužena mše svatá a kaple začala opět sloužit svému účelu.

Koncem roku se v Praze uskutečnilo Evropské setkání mladých z iniciativy ekumenické komunity v Taizé. U lyských farníků bylo ubytováno asi 300 mladých lidí. O svátku sv. Rodiny a 31. prosince byla v našem kostele sv. Jana Křtitele sloužena mezinárodní mše svatá v jazyce českém, německém, polském, slovinském a latinském. Tyto dny byly pro farnost nezapomenutelné.

V roce 1991 farnost oslavila 250 výročí vysvěcení kostela a zároveň město Lysá oslavilo 700 let své existence. 14. července 1991 se za účasti litoměřického biskupa ThDr. Josefa Koukla uskutečnila liturgická oslava 250. výročí posvěcení děkanského kostela sv. Jana Křtitele. Při mši svaté koncebroval otec Martinásek a P. Petr Němec, lyský rodák, který pracuje jako misionář – selezián v Bulharsku. Při této příležitosti otec biskup uděloval svátost biřmování a to po více než čtyřiceti letech. Svátost biřmování přijalo patnáct biřmovanců.

31. července 1991 umírá P. Antonín Vičar v 55. roce svého kněžství a v 80. roce svého pozemského života.

¹⁴ Kronika farnosti sv. Jana Křtitele, Lysá nad Labem

Před začátkem zimy z iniciativy P. Kodery byla provedena elektrifikace malého zvonu v sanktusové vížce. Tento zvonek zvoní každý den poledne a používá se jako umíráček při pohřbech.

17. prosince 1991 umírá dlouholetý kostelník pan Jan Němec, otec P. Petra Němce SDB.

21. září 1992 je P. Werner Horák z Kostomlat přeložen do Loun a P. Martinásek dostává do správy k farnosti v Lysé nad Labem, farnosti Kostomlaty a Milovice.

Po vytvoření plzeňské diecéze a po úpravě diecézních hranic, farnosti v Lysé nad Labem, Kostomlaty a Milovice se staly součástí arcidiecéze pražské. O této změně byli farníci seznámeni dopisem p. arcibiskupa Miroslava Vlka ze dne 12. září 1993.

Před velikonoce umírá bývalá farní hospodyně sl. Marie Seidlová a uvolněním jejího bytu v přízemí fary se otevřela možnost k zřízení zimní kaple. To se po nutných úpravách zdařilo a 11. prosince se otevřela a posvětila zimní kaple. Je určena pro bohoslužby ve všední dny v zimním období. Již po několika týdnech, bylo zřejmé, že se zřízení zimní kaple se osvědčilo. Vytvořilo se tak jakési „minicentrum“, kde sousední místnost slouží jako sakristie a zповědní místnost a bývalá kuchyňka je určena pro setkávání farní mládeže.

Na jaře roku 1994 došlo k úpravě hranic vikariátů. Byl vytvořen nový vikariát staroboleslavský a arcibiskup Miroslav Vlk jmenoval prvním vikářem P. Milana Martináska a Lysá nad Labem se stala na nějakou dobu sídlem vikariátu.

23. listopadu 1994 poprvé po připojení farností Lysá nad Labem, Milovice a Kostomlaty k pražské arcidiecézi navštívil farnost Lysá nad Labem pražský designovaný kardinál arcibiskup Miroslav Vlk, který večer v kostele sv. Jana Křtitele sloužil pontifikální, koncelebrovanou mši svatou. Tato návštěva otce arcibiskupa se uskutečnila dva dny před jeho odjezdem do Vatikánu k převzetí kardinálských insignií.

V listopadu 1996 pan arcibiskup Miroslav kardinál Vlk jmenoval P. Milana Martináska nesídelním kanovníkem kolegiální kapitoly sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

Velkou ztrátou pro farnost se stala tragická smrt P. Milana Martináska dne 21. července 1999. S otcem P. Martináskem jsme se rozloučili v sobotu 31. července za účasti několika stovek obyvatel Lysé a okolních obcí. Liturgii celebroidl světící biskup pražský Mons. Jaroslav Škarvada spolu s asi šesti desítkami duchovních. Jak napsaly Polabské listy: „*Odešel laskavý a moudrý člověk*“. V úvodu k pohřebním obřadům řekl Mons. Škarvada: „*Když jsem přišel do tohoto chrámu poprvé, zdálo se mi velký, teď je velmi malý, neboť se sem nemůžeme vejít. Je to znakem toho, jak jsme měli otce Martináska rádi*“. Za téma promluvy si otec biskup zvolil slova „*Nevíme dne ani okamžiku*“¹⁵.

Po smrti otce P. Milana Martináska nastalo období, kdy farnosti Lysá nad Labem, Milovice a Kostomlaty neměly kněze. Přes modlitby a žádosti věřících na biskupství, aby farnosti byly obsazeny co nejdříve, přicházely informace, že diecéze nemá nástupce na uvolněné místo. Přesto byly žádosti a modlitby farníků vyslyšeny, když do Prahy 15. září 1999 přichází kněz z Polska P. Tadeusz Barnowski, který již 26. září započal se svojí kněžskou službou ve farnosti. První mši svatou sloužil v Lysé 17. října a 26. října podepsal smlouvu na pětileté období kněžské služby v naší farnosti.

P. Tadeusz Barnowski se po seznámením s farností a farníky pustil velmi energicky do práce a to jak na poli duchovním, tak do oprav a úprav farních nemovitostí. Již 6. listopadu svolal 1. zasedání farní rady, na kterém nastínil priority svého působení. Proto již na 23. února roku 2000 svolává druhé zasedání farní rady na kterém již bylo naplánovaná oprava omítek kostelní zdi, částečná oprava střech kůlny a stodoly, záchrana zdi, která se vyvracela pod tlakem zeminy ze strany farní zahrady. Také se naplánovala nejnutnější oprava varhan.

Již 25. června roku 2000 po získání povolení Památkového úřadu se uskutečnila oprava kostelní zdi a v září oprava varhan fy. Doubek a syn, na kterou Městský úřad v Lysé nad Labem přispěl částkou 15 000 Kč.

Významnou událostí roku se stala druhá návštěva pana biskupa Jaroslava Škarvady dne 11. června 2000 na svátek Seslání Ducha Svatého, který při této příležitosti posvětil

¹⁵ Kronika farnosti sv. Jana Křtitele

zrestaurovanou sochu Panny Marie v parku pod kostelem, udělil svátost biřmování 22ti farníkům a požehnal novou farní knihovnu.

Rok 2000 byl Sv. Otcem Janem Pavlem II vyhlášen jako tzv. Svatý rok – Milénium 2000. Při této příležitosti uspořádala ve dnech 31. března až 2. dubna ČBK Národní pouť do Říma, které jsem měl možnost spolu s dalšími farníky se zúčastnit.

1. září roku 2000 vznikla krásná tradice a to, že při slavnostech hraběte Šporka v Lysé nad Labem se v jejich rámci slouží v kostele sv. Jana Křtitele slavnostní svatohubertská mše svatá za doprovodu trubačského tria na lesní rohy. Tuto mši svatou celebroidal otec biskup Jaroslav Škarvada. Oslavy památky na hraběte Antonína Šporka pořádá Spolek rodáků města Lysá nad Labem, Městský úřad a od tohoto roku také farnost.

V průběhu jara a léta roku 2001 byly zahájeny práce na úpravě farní zahrady a prostor v bývalé hospodářské budově, které mají sloužit pro využití volného času mládeže. V prostoru bývalého chléva vznikla klubovna, na zahradě se vybuřovalo svépomocí farníků volejbalové hřiště a vybuřovalo se hřiště pro košíkovou a zahradní krb. Do klubovny se zakoupily dva stoly na stolní tenis, kulečník, šipky. Všechna tato zařízení započala ihned sloužit svému účelu. 4. listopadu byly zahájeny zemní práce směřující k záchraně ohradní zdi kostela, která pod tlakem zeminy z farní zahrady hrozila zřícením.

Koncem roku 2001 se k velké radosti farnosti podařilo získat částku 4 600 000 Kč na opravu havarijního stavu věže kostela, jež se již nebezpečně vykláněla směrem ke zdejší základní škole Bedřicha Hrozného.

V roce 2002 pokračovaly práce na opravách a úpravách farních prostor. V březnu byla provedena rekonstrukce rozvodu vody a oprava kanalizace a původní suché WC se přebudovalo na toalety pro muže a ženy. Byla také zahájena úprava půdního prostoru nad původní hospodářskou budovou na dvě obyvatelné místnosti pro potřeby mládeže a poutníků. Po přípravě a schválení technické dokumentace a po jednání s památkovým odborem Ministerstva kultury proběhlo výběrové řízení na generální opravu kostelní věže, ve kterém zvítězila fy. pana Dalibora Frnky z Frýdku Místku. Práce na opravě věže byly zahájeny 3. června roku 2002. Již 18. července za přítomnosti zástupců Ministerstva kultury, Památkového ústavu, Městského úřadu v Lysé nad Labem, Arcibiskupství

pražského se konal kontrolní den generální opravy věže kostela, při kterém byl sňat z vrcholu věže kříž a makovice, ze které byla vyňata schránka s dokumenty vztahující se k době stavby kostela a jeho poslední opravy. Práce na opravě věže úspěšně pokračovaly a tak již 30. října roku 2002 za přítomnosti farníků a hostů byly vloženy do makovice věže dokumenty informující budoucí generace o současném dění v České republice a městě Lysé nad Labem. Dokumenty byly vloženy do měděné schránky a celá makovice byla umístěna na své místo v patě kříže na vrcholu věže kostela a tak oprava věže byla před dokončením. 8. prosince roku 2002 byla opravená věž slavnostně vysvěcena. Vysvěcení a slavnostní mši svatou celebroidl Mns. Karel Havelka z litoměřické diecéze. Při této příležitosti také posvětil nový zvon nesoucí jméno našeho národního světce sv. Vojtěcha. Tento zvon daroval farnosti P. Vojtěch Kódera, který zvon nechal odlít u zvanařské firmy Tomášková – Dytrychová v Brodce u Přerova a který zaplatil z prostředků, které získal jako náhradu od státu za věznění a persekuci v době totalitního komunistického režimu.

V tomto roce farníci na farní zahradě vybuřovali zahradní altán se stoly a lavicemi k posezení za dobrého počasí. Do hospodářské budovy se zavedla voda a motorový proud, vybuřovala se kanalizace, a v přízemí bylo vybudováno nové sociální zařízení. Část půdy hospodářské budovy byla upravena na dvě místnosti, ve kterých od 7. července budou ubytováni zaměstnanci firmy opravující kostel.

Při práci na opravě věže se zjistilo, že i stav krovů střechy loďe kostela je ve velmi špatném stavu a tak 10. března roku 2003 se konalo výběrové řízení na opravu střechy kostela a jeho fasády. V tomto výběrovém řízení vyhrála opět firma pan Dalibora Frnky z Frýdku Místku s nabídkou ve výši 7 300 000 Kč. Práce na opravě střechy byly zahájeny bezprostředně. Byla vyměněna většina krovů a položena nová břidlicová krytina. Práce na opravě střechy byly ukončeny 9. listopadu roku 2003.

V roce 2004 se pokračuje v opravě kostela. Farnosti se podařilo získat příspěvek od státu ve výši 3 000 000 Kč na zhotovení omítek obou bočních zdí kostela a proti očekávání se podařilo nově omítnout i průčelí kostela takže exteriér kostela je nádherně opraven.

Na začátku roku 2005 se farnost připravuje na opravu interiéru kostela, včetně generální opravy elektrických rozvodů a ozvučení kostela. Za této situace přichází nečekaná zpráva,

že dne 7. května roku 2005 v noci z prvního pátku na první květnovou sobotu P. Tadeusz Barnovský ve věku nedožitých 49 let nečekaně umírá.

V situaci, kdy farnost nebyla obsazena knězem, se věřící v měsíci květnu scházeli na pravidelně májových pobožnostech a v měsíci červnu třikrát týdně na pobožnostech, při kterých byl velikou oporou P. Vojtěch Koder a to i přes svůj vysoký věk. Nedělní mše svaté celebroidali kněží ze Staré Boleslavi a P. Nougabauer z Přerova nad Labem.

V relativně krátké době je 1. července roku 2005 ustanoven administrátorem farností Lysá nad Labem, Milovice a Kostomlaty nad Labem Mgr. Pavel Alois Porochnavec. Krátce po zahájení jeho pastorační činnosti se uzavírá farní kostel Sv. Jana Křtitele, kde začíná oprava jeho interiéru. Z tohoto důvodu se bohoslužby přesouvají v sobotu a neděli do na kapli upravených prostor farní klubovny, ve všední dny do zimní farní kaple. Z tohoto přesunu do provizorních prostor panovaly značné obavy, které se však projeví jako liché. Farnost se ve stísněných poměrech proti předcházejícímu stavu výrazně semkla.

Oprava interiéru kostela byla ukončena v roce 2006 a tak se bohoslužby mohly opět konat v krásně opraveném kostele, který se tak stal i chloubou celého města.

10. ledna 2006 došlo k administrativnímu sloučení všech tří farností Lysá nad Labem, Milovice a Kostomlaty. Administrátorem nově vzniklé farnosti sv. Jana Křtitele v Lysé nad Labem zůstal Mgr. Pavel Porochnavec.

5.2 Farnost Sv. Kateřiny Alexandrijské v Milovicích¹⁶

V roce 1975 odchází do důchodu z milovické farnosti duchovní P. František Hlavín, který administroval milovickou farnost z Kostomlat. Na jeho místo nastupuje jako administrátor kostomlatské farnosti P. Werner Horák a z Kostomlat spravuje i farnost Milovice.

Od roku 1968, kdy tehdejší Československo bylo obsazeno vojsky Varšavské smlouvy byla v oblast Milovic umístěna Střední skupina vojsk sovětské armády. Obec Milovice byla více méně izolována od ostatního území republiky, vjezd do Milovic byl možný jen

¹⁶ Kronika farnosti sv. Kateřiny, Milovice

na zvláštní povolení, vozovky vedoucí do Milovic byly osazeny značkami zákaz vjezdu motorových vozidel. Farnost existovala jakoby v diaspoře. Do kostela na bohoslužby docházelo asi 30 věřících, ostatní náboženské aktivity byly takřka utlumeny. Celý kostel byl ve velmi špatném stavu. Opadávala krytina věže na střechy kostela a do kostela zatékalo ze všech stran. Rovněž okna kostela byla v havarijním stavu a to již od konce druhé světové války, kdy byly poškozeny po náletu spojenců na místní nádraží. I přes problémy se státní správou se P. Horákovi daří postupně opravit krytinu věže a střechu kostela, opravit a doplnit vitráže oken kostela. Liturgie se dosud v Milovicích slavila dle tridentského ritu. Liturgická roucha a veškeré liturgické potřeby byly ve špatném stavu, které se P. Horákovi dařilo s pomocí farníků postupně obnovovat. Na návrh P. Horáka zhotovuje kostomlatský truhlář Karel Hron nový obětní stůl, stolek na obětní dary, ambon a svícen vše již v duchu liturgických předpisů schválených druhým vatikánským koncilem.

V roce 1983 nastoupil na místo okresního církevního tajemníka Čestmír Serbus, který prosazoval tvrdá proticírkevní opatření. Docházel na kontroly bohoslužeb, počítal počty jejich účastníků a jak uvádí farní kronika lidé se bály i pohřbívání svých pozůstalých na místním hřbitově a raději volili pohřeb v krematoriu v Nymburce. Rovněž se snažil zamezit jakékoliv výuce náboženství. P. Horák s ním měl časté spory, které vyústěly ve vyhrožování odejmutí státního souhlasu k výkonu duchovní služby.

Situace se vyostřila v roce 1984, kdy P. Horák měl být na popud církevního tajemníka přeložen do Frýdlantu v Čechách. Nakonec ale z přeložení sešlo, ale P. Horákovi byly do duchovní správy přidány farnosti Všejanya a Struhy¹⁷.

Od roku 1985 do roku 1989 nedošlo v milovické farnosti k žádným podstatným změnám jak v duchovním životě, tak ve věcech správních. Farnost žijící prakticky v diaspoře, obklopena sovětským vojskem, se ani nezvětšovala, ani nezmenšovala.

Za zmínku stojí připomenout, že bohoslužeb zejména o vánocích a velikonocích se zúčastňovali někteří sovětsí vojáci a civilní zaměstnanci řecko-římského vyznání, z nichž někteří se bohoslužeb zúčastňovali pravidelně. Chlapec jedné rodiny, jehož otec byl vojenským hudebníkem a matka zdravotní sestra, pravidelně po tři roky v milovickém

¹⁷ Kronika farnosti sv. Kateřiny, Milovice

kostele ministroval. Farnost upřímně litovala, když tato tento ministrant musel se svými rodiči a sourozenci opustit farnost při odsunu sovětských vojsk z našeho území.

Po 17. listopadu roku 1989 dochází k celé řadě změn v oblasti politické, ekonomické a společenské. S nimi přichází i naděje na oživení náboženského života. Po dlouhém období přichází do milovické školy P. Horák, aby se poprvé setkal s žáky osmé třídy a alespoň ve stručnosti promluvil s nimi o křesťanství. Rovněž se otevřela možnost výuky náboženství, ale duchovní stav farnosti je natolik zdecimován předcházejícím obdobím, že rodiče děti na výuku náboženství nepřihlašují a ani nepocitují potřebu takové výuky.

Na podzim roku 1992 byl P. Werner Horák, který milovickou farnost spravoval z Kostomlat přeložen do Loun a obě farnosti kostomlatská a milovická přešli pod duchovní správu farnosti Lysá nad Labem. Nedělní bohoslužby se od sloučení farností konají v Milovicích od 16 hod. a průměrná účast na nich je 20-25 věřících, děti a mládež většinou žádné. Duchovním správcem farností Lysá nad Labem, Kostomlaty a Milovice je P. Martin Martinásek.

2. listopadu 1997 navštívil milovickou farnost apoštolský nuncius J. Exc. Arcibiskup Giovanni Coppa. Z iniciativy Italské společnosti v Praze a péčí italského velvyslanectví se pan nuncius nejprve zúčastnil na místním vojenském hřbitově pietního aktu u hrobů 5 176 Italů, kteří v Milovicích byli jako zajatci vězněni a zemřeli v průběhu 1. světové války. Krátce po pietním aktu po poledni celebroid v den Památky zemřelých pontifikální mši svatou za přítomnosti italského velvyslance Maurizia Morena a početně zastoupených Italů i značného množství místních farníků¹⁸.

¹⁸ Kronika farnosti sv. Kateřiny, Milovice

6. Farní charita v Lysé nad Labem

Před rokem 1989 byla veškerá charitativní činnost na úrovni farností prakticky nemožná. První větším počinem farnosti na poli charitativním byla sbírka, uskutečněná na podporu obyvatel Východních Čech a Moravy, kteří byly postiženi velkými povodněmi v roce 1995. Při této sbírce bylo vybráno 46 500 Kč.

Farní charita byla založena v lyské farnosti dne 19. prosince 2000, když administrátor farnosti P. Tadeusz Barnovski pověřil funkcí ředitelky Farní charity paní Mariolu Světlou. Stanovy a jmenování paní Marioly Světlé potvrdil svým podpisem Miloslav kardinál Vlček, arcibiskup pražský dne 23. dubna 2001¹⁹.

Neprodleně po svém založení začala farní charita plnit svoje poslání. Farní charita zorganizovala v lednu 2001 Tříkrálovou sbírku, při níž bylo vybráno 24 861 Kč. Dne 24. června 2001 se v rámci poutní slavnosti Narození sv. Jana Křtitele, farníci dodali nejrůznější výrobky, z jejich prodeje se získalo 9 986 Kč.

2. prosince pak následovala mikulášská sbírka s výtěžkem 5 235 Kč ve prospěch Dětského domova v Milovicích. Za část těchto peněz se nakoupilo ovoce s cukrovinkami, které byly dětem v dětském domově předány 8. prosince. Zbývající peníze byly předány ředitelce dětského domova na nákup spodního prádla a oblečení pro děti. V roce 2001 zorganizovala Farní charita 2x sbírku ošacení pro uprchlický tábor v Bělé pod Bezdězem a 1x pro Červený kříž v Poděbradech a v prosinci Farní charita předala sbírku šatstva do skladu Arcibiskupské charity Praha²⁰.

V roce 2002 Farní charita zorganizovala Tříkrálovou sbírku při které se vybrala částka 34 503 Kč, které byly zaslány na účet Arcibiskupské charity v Praze. Poutní sbírka získaná z prodeje drobných výrobků farníků vynesla 6 526 Kč. Farní charita ve spolupráci s Městským úřadem v Lysé nad Labem a obcí Kounice zorganizovala finanční a materiální pomoc postiženým letošními povodněmi. Na povodňové konto byla odeslána finanční

¹⁹ Stanovy Farní charity: Lysá nad Labem, 2001

²⁰ Správa o činnosti Farní charity Lysá nad Labem za rok 2001

částka ve výši 37 300 Kč. Materiální pomoc (přikrývky, oblečení, čistící a hygienické potřeby, náradí a další) byla odvezena dvěma plně naloženými nákladními auty do skladu humanitární pomoci Arcidiecézní charity Praha v Dublovicích u Sedlčan.

Farní charita zahájila pořádání pravidelného kulturního pásma spojeného s mikulášskou nadílkou pro děti. Pravidelně u příležitosti svátku Zjevení Páně se pořádá charita Tříkrálové koncerty spojené s Tříkrálovou sbírkou. V době masopustu se konají dětské karnevaly. Rovněž tradicí se staly jarní víkendy na farní zahradě, kterých se zúčastňuje pravidelně několik rodin s dětmi.

V předvánočním období se Farní charita podílela na přípravě vánočního představení divadelního kroužku ZŠ z Litole pro děti Dětského domova v Milovicích, po kterém byly dětem dětského domova předány balíčky s ovocem a cukrovinkami. Ve spolupráci s farností se charita podílela na organizování štědrého večera pro osamělé, opuštěné a pro lidi v nouzi. Nabídku přijali čtyři občané, kterým bylo umožněno příjemné prožití štědrého večera v prostoru římsko-katolické fary. V průběhu celého roku Farní charita pomáhala lidem v nouzi, kteří charitu navštěvovali v tíživé životní situaci (např. charita nakoupila poukázky na potraviny, aby poskytnutá finanční pomoc v nouzi nemohla být zneužita na nákup například alkoholu, cigaret a pod.)²¹.

Svoji činnost zahájila Farní charita v roce 2003 organizací tradiční Tříkrálové sbírky, při které bylo vybráno 30 933 Kč. V lednu se Farní charitě podařilo zprostředkovat adopci ukrajinské holčičky Marie Todavčyčové, která byla nejdříve umístěna v Kojeneckém ústavu v Praze 4, a po krátké době došlo k její adopci do české rodiny.

V měsíci dubnu a září zajistila Farní charita pomoc Městské knihovně v Líšni postižené povodní a odeslala do jejího knižního fondu nejdříve 350 ks knih klasické literatury a v září dalších 500 ks knih.

Na jaře roku 2003 zahájila Farní charita projekt Nízkoprahového centra pro děti a mládež, jehož cílem je dlouhodobě vést děti a mládež ohrožené nestabilním sociálním prostředím a delikvencí. Toto centrum má sloužit jako místo setkávání pro cílovou skupinu a zároveň

²¹ Správa o činnosti Farní charity z roku 2002.

pomocí resocializačních programů a volnočasových aktivit nabízí dětem a mladým lidem prostředky pozitivní životní stimulace a motivace. Nízkoprahové centrum našlo zázemí v prostorách fary, ve farní klubovně a na farní zahradě s volejbalovým a basketbalovým hřištěm. K dosažení uvedeného cíle jsou využívány aktivity sportovní, hudební, esteticko-výtvarná činnost, besedy, kurzy, klubová setkání, poradenství a pod²².

První větší akcí Farní charity v rámci Nízkoprahového centra bylo zorganizování Dětského dne 1. června, kterého se zúčastnilo 55 dětí a od září byly dětem nabídnuté různé programy jako výuka angličtiny, kurzy na PC, hodiny zpěvu a rytmiky, výtvarná činnost, sportovní hry, besedy a besídky během roku.

I v roce 2003 pokračovala spolupráce Farní charity s dětským domovem v Milovicích a 4. prosince uspořádala charita pro děti z dětského domova ve spolupráci s žáky divadelního kroužku ZŠ v Litoli zábavné odpoledne spojené s mikulášskou nadílkou.

V roce 2004 Farní charita organizuje jako každoročně ve farnosti i v městě Tříkrálovou sbírku a výtěžek této sbírky je použit na podporu provozu sociální jídelny v azylovém domě v Praze Karlíně a na provoz azylového domu pro matky s dětmi v Příbrami. V průběhu roku 2004 dochází v činnosti Farní charity k jisté krizi, která vyústila k rozvázání pracovního poměru paní Marioly Světlé s Arcidiecézní charitou Praha. Do funkce ředitelky Farní charity byla posléze dne 12. září 2004 jmenována paní Jaroslava Labutová, která na předchozí činnost Farní charity navázala.

²² Projekt Nízkoprahového centra, Lysá nad Labem 2003

7. Pastorace

7.1 Pastorace ve farnosti

V době před rokem 1989, ale zejména v období normalizace po roce 1970 dochází po předchozím uvolnění z roku 1968 k návratu represí a útisku. Jak uvádí Aleš Opatrný:

„Nevracel se brutální teror 50. let, protože oslabená církev 60. a 70. let už nebyla vnímána jako nebezpečný soupeř. Komunisté nejdříve provedli čistky ve vlastních řadách a teprve potom došlo na ostatní. Nicméně v roce 1970 už plně vládli církevní tajemníci, v roce 1971 bylo založeno Sdružení katolických duchovních Pacem in teris, následník Mírového sdružení katolického duchovenstva, a plně pokračovala diferenciaci v jednání státních orgánů s kněžími, totiž s těmi státní oddanými a těmi kteří si uchovali svobodné postoje. Pro farní pastoraci je opět vyhrazen jen kostel, výuka náboženství je administrativně omezována, náboženství mohou vyučovat jen kněží a bohoslužby slova pro děti nebo mládež, zaváděné v roce 1968, jsou církevními tajemníky pomalu likvidovány²³.

Jak dále uvádí Aleš Opatrný v osmdesátých letech dochází k mírným ústupkům ze strany vládnoucí strany: *„Přes všechny mírné ústupky zůstalo platné (komunistické dogma), totiž že na pastoraci a katechezi se mohou podílet jen kněží se státním souhlasem, rozhodně ne laici. A státní úřady si chtěli v zásadě nad vším uchovat dohled. Přesto se ale scéna měnila. Především dorůstali mladí lidé, kterých se nedotkl teror padesátých let a kteří ani neprožili euforii a následné zklamání přelomu sedmdesátých a osmdesátých let. Neměli tedy strach. Komunistická moc byla také oslabena a lidé už zpravidla nevstupovali do KSČ z levicového přesvědčení, ale z pocitu nutnosti pro zajištění profesní kariéry nebo čistého prospěchářství. Jasným postojem věřících a oslabení komunistické moci byl pak průběh slavné pouti na Velehradě v létě roku 1985.*

Poté, co byl generálním tajemníkem KSSS zvolen Michal Gorbačov a zahájil změny v politice sovětských komunistů – perestrojku, se i u nás začal měnit i postoj státních

²³ OPATRNYĀ Aleš: Pastorace v postmoderní společnosti, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.

orgánů k církvím. Ve farnostech se začaly vytvářet podmínky pro akce nad rámec pravidelných bohoslužeb, začaly se organizovat poutě jednotlivých farností. Průlomem v sebevědomí lidí ve farnostech pak se stalo: Zakládání „Výborů křesťanské pomoci“ kvůli organizování pomocných akcí na pomoc pro zemětřesením postižené oblasti SSSR, kardinálem Tomáškem vyhlášené *Desetiletí duchovní obnovy národa* v roce 1987 a tzv. *Navrátilova petice*, jednatřicetibodová petice českých katolíků. Po těchto akcích se většina katolíků přestává bát a začala mít odvahu k veřejnému hlášení se k církvi²⁴.

Tak i v naší farnosti do roku 1989 neumožňovala politická situace prakticky jakoukoliv pastorační, mimo konání povolených bohoslužeb. Výjimkou byly malé skupiny, většinou několik rodin, kde v prakticky v ilegalitě a pod hrozbou politických represí vykonával pastorační P. František Segeďa²⁵. Situace ve farnosti se pomalu začala měnit až po roce 1990, kdy do farnosti přichází P. Milan Martinásek. Jak uvádí Edward Górecki ve své práci „Církev se uskutečňuje ve farnosti“:

Obnova farnosti klade důraz na:

- 1. liturgii jako vrcholný bod všech důležitých situací křesťanského života*
- 2. věrohodnost farnosti, která se musí projevovat v serióznosti a v tom, že bude společenstvím křesťanské lásky*
- 3. ekumenickou otevřenost*
- 4. katechetickou obnovu*
- 5. vědomí o misijním poslání všech.*

Úkoly, před kterými stojí farnost v současné době, jsou splnitelné, bude-li společenstvím víry farníků a bude-li toto společenství mít adekvátní strukturu. Život farníků musí odpovídat nejen základním požadavkům evangelia, nýbrž také přirozené touze žít je ve společenství, což znamená spolu s jinými a díky jiným. Toho lze dosáhnout především v malých skupinách - společenstvích²⁶.

Po svém nástupu do farnosti P. Martinásek zahajuje výuku náboženství nejdříve na faře a od roku 1994 ve zdejší škole. Na výuku náboženství docházelo z celé Lysé nad Labem

²⁴ Srov.: OPATRŇÝ Aleš: Pastorační práce v postmoderní společnosti, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. s. 45-46.

²⁵ Rozhovor a paměti farníků. (Zápis uložen u mne).

²⁶ GÓRECKI Edward: Církev se uskutečňuje ve farnosti, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996.

v průměru asi deset dětí, což na téměř desetitisícové město bylo žalostně málo. P. Martinásek rovněž zahájil pastorační rodičů, kteří žádali o křest svého dítěte a pastorační dospělých žádajících o křest zahájením jejich katechumenátu v duchu II vatikánského koncilu a jejich představení ve farnosti²⁷.

Přes značné oživení náboženského, ale i společenského a kulturního života farnosti, představují členové farnosti minoritní skupinu obyvatel v Lysé nad Labem a Milovicích jak je zřejmé například z počtu narozených a pokřtěných obyvatel, civilně a církevně oddaných obyvatel obou měst.

Přehled narozených dětí v Lysé nad Labem a Milovicích²⁸ a pokřtěných ve farnosti²⁹

Rok	narození	pokřtění	z toho pokřtění katechumeni
1985	153	28	4
1986	119	22	2
1987	119	20	8
1988	124	20	4
1989	124	17	7
1990	101	34	15
1991	114	69	19
1992	121	38	2
1993	126	33	1
1994	90	28	0
1995	98	15	0
1996	87	19	2
1997	111	24	0
1998	124	27	1
1999	154	21	0
2000	183	53	7
2001	164	36	2
2002	189	53	8
2003	205	43	6
2004	248	32	3
2005	259	14	1

²⁷ Rozhovory s farníky (Zápis uložen u mne).

²⁸ Matrika MÚ Lysá nad Labem a Milovice

²⁹ Matrika pokřtěných farnost sv. Jana Křtitele

Z uvedené tabulky máme přehled o počtech narozených dětí a z nich pokřtěných ve farnosti. Počet přistěhovaných stav nijak výrazně neovlivňuje, jelikož většina přistěhovaných mladých manželství již měla děti pokřtěné v původních farnostech.

Přehled civilních³⁰ a církevních sňatků³¹

rok	civilní sňatky	církevní sňatky
1985	76	2
1986	82	4
1987	96	1
1988	86	2
1989	90	1
1990	90	5
1991	83	3
1992	83	2
1993	79	2
1994	55	2
1995	46	1
1996	48	6
1997	62	2
1998	64	3
1999	72	3
2000	66	9
2001	52	5
2002	47	4
2003	53	5
2004	64	8
2005	58	2

7.2 Pastorace ve věznici

V roce 1994 byla katastru Milovic u obce Jiřice zřízena věznice, která je profilována jako věznice s ostrahou, s oddělením pro výkon trestu s dozorem. Celková kapacita věznice je 602 míst, z toho 120 pro oddělení s dozorem. Věznice Jiřice vznikla rekonstrukcí

³⁰ Matrika MÚ Lysá nad Labem

³¹ Matrika církevních sňatků Farní úřad sv. Jana Křtitele

kasárenských objektů v bývalém vojenském prostoru, které sloužily jako hlavní velitelství Sovětské armády³².

Ve věznici se postupem doby podařilo zajistit duchovenskou péči. Jak je uvedeno v úvodním slově hlavního kaplana Vězeňské služby ČR Bohdana Pivoňky: *„Je velkým darem, může-li člověk v průběhu svého života pozorovat, jak se stávají skutečností věci, které byly do té doby vytěsněny do okruhu přání a pouhých očekáván. Striktnost minulého politického systému a jeho arogance směrem ke každému byť drobnému projevu obecného duchovna, neřku-li církevně zabarveného, vystřídal svobodný a nevázaný přístup ke všemu, včetně náboženství. Do té doby zakázané se stalo libovolně možným. Tak se dostali duchovní do vězení nikoliv za účelem výkonu trestu, ale spíše na druhou stranu katru, aby pomohli naplňovat řečenou názorovou, myšlenkovou a náboženskou svobodu. Zpočátku vcházeli s napřímenou hlavou a spásnými myšlenkami na záchranu pokořených lidí. Později se jejich pohled změnil: začal vnímat víc okolí, víc realitu existence lidských bytostí zbavených svobody – a to v jistém smyslu i na straně personálu věznic³³.*

Ve věznici Jiřice se podařilo zajisti ekumenickou pestrost docházejících duchovních. Do věznice pravidelně docházejí pan Karel Vasílek (kazatel CASD – Církev adventistů sedmého dne), farář Mgr. Pavel Porochnavec a Mgr. Robert Čovan (Římskokatolická církev). Všichni jsou členy Vězeňské duchovenské péče. Vězeňským kaplanem je Petr Dvořáček (Církev bratrská).

P. Mgr. Pavlovi Porochnavcovi a Mgr. Robertu Čovanovi se podařilo ve spolupráci s odsouzenými upravit jednu místnost na kapli a instalovat v prostoru věznice křížovou cestu. K duchovenské práci je k dispozici i knihovnička s náboženskou literaturou.

Náplní pastorační práce P. Mgr. Pavla Porochnavce je duchovní provázení vězňů liturgickým rokem a s ním spojenými církevními obřady. Mgr. Robert Čovan, absolvent teologické fakulty, se v pastorační práci zaměřuje na seznámení odsouzených s obsahem Písma svatého, Katechismem katolické církve, církevní právem apod.

³² Srov.: www.vscr.cz/veznice-jirice-76

³³ PIVOŇKA Bohdan: Na začátek, Úvodní slovo: MITÁŠ VÁCLAV: Duchovenská služba v penitenciárním prostředí, Praha, Občanské sdružení Vězeňská s duchovní péčí a Institut vzdělávání Vězeňské služby ČR, 2007, 7.

Mnozí z odsouzených zpočátku přistupovali k uvedeným katechezím jako k vítané změně ze značně monotónního života ve věznici, ale s postupem času se u části odsouzených projevuje vliv pastorače. Došlo již k případům, že ti z odsouzených, které pastorače oslovila, se po propuštění z výkonu trestu zapojili do pastorače v jiných věznicích³⁴.

Jak již bylo výše uvedeno dne 10. ledna k farnosti sv. Jana Křtitele v Lysé nad Labem byly připojeny farnosti sv. Kateřiny Sienské v Milovicích a farnost sv. Bartoloměje v Kostomlatech nad Labem. Jelikož ve všech třech farnostech byl již před sloučením jmenován administrátorem P. Mgr. Alois Porochnavec, na pastorači ve farnostech se sloučení farností výrazněji neprojevilo.

7.3 Lidové misie

Velmi významnou událostí v životě farnosti je v období od 6. prosince 2003 do 14. prosince 2003 příjezd otců Redemptoristů z Králíků P. Jiří Šindelář, P. Tomáš Waščiňski a bohoslovec Petr Beneš, kteří ve farnosti hlásají Lidově Misie. Tématem jejich katechezí byla v sobotu 6. prosince katecheze na téma „Potřeba obrácení“ a v neděli 7. prosince katecheze na témata: Bůh je láska, a pro mládež „Život s Ježíšem“. V podvečer pak katecheze pro ženy s besedou na faře. V pondělí 8. prosince katecheze na téma „Hřích člověka a spása v Ježíši Kristu“ a mše svatá s katechezí pro děti. V úterý 9. prosince se konala „Misijní slavnost smíření“ – mše svatá zaměřená na vzájemné usmíření ve farnosti. Ve středu mše svatá s misijní promluvou „O církvi“, a v podvečer katecheze na téma „O posledních věcech člověka – smrt a soud“. Ve čtvrtek 11. prosince se konala „Eucharistická slavnost – mše svatá s katechezí o eucharistii a adorací. V pátek 12. prosince katecheze na téma „Utrpení v životě člověka“ a večer mše svatá zvláště pro mladé křesťany s katechezí na téma „Být světlem a solí svému okolí“ po které následovala beseda na téma „Láska a povolání“. V sobotu 13. prosince dopoledne katecheze na téma „Pana Maria“ a večer mše svatá s katechezí na téma „Především však mějte lásku“ spojená s obnovou manželských slibů. Závěr Lidových Misijí je v neděli 14. prosince s katechezí na téma „Kristův kříž“ a mší svatou, kterou celebruje světitel biskup pražský Mons. Václav Malý, který v závěru bohoslužby posvěcuje Misijní kříž, který je vztyčen v průčelí kostela u hlavního vchodu.

³⁴ Rozhovory s P. Mgr. Pavlem Porochnavcem a Mgr. Robertem Čovanem.

Hlásané Lidové Misie ve farnosti měly ve farnosti kladný ohlas. Sami otcové redemptoristé je hodnotí takto:

„Misie se uskutečnily v první polovině adventu a vedli je P. Šindelář, P. Wašciňski a náš nejostřílenější bohoslovec Petr Beneš. Bohatý misijní program se nám podařilo společnými silami plně zrealizovat. Kromě toho jsme se s O. Tomášem dostali se svátostmi smíření a pomazání nemocných také ke starým lidem do místního domova důchodců a náš bohoslovec Petr se vypravil dna návštěvu do dětského domova a na návštěvu do ústavu pro postižené v Milovicích. O něco slabší to bylo s účastí farníků na misijním programu.

Ti farníci, kteří se misíí pravidelně účastnili, většinou nelitovali svého času a věřím, že duchovní obnova kterou během misijních dnů prožili, osvěžila jejich víru a prohloubila vztah k Bohu.

Radost můžeme i mnohých osobních setkání a návštěv v domácnostech, které se uskutečnily mimo program. Na závěr misíí byl pozván pan biskup Václav Malý, který se ujal posvěcení velkého misijního kříže a byl hlavním celebrantem během nedělní mše svaté“³⁵.

7.4 Ekumenické aktivity

Snahou farnosti a jejího duchovního správce P Martina Martináska bylo i rozvíjení ekumenických vztahů s ostatními nekatolickými křesťanskými církvemi v duchu II. vatikánského koncilu³⁶. 1. ledna 1993 se uskutečnila společná ekumenická bohoslužba s bratry evangelíky v evangelickém kostele při které byly předneseny prosby za právě vzniklou Českou republiku po rozpadu československé federace. Další ekumenická bohoslužba s bratry evangelíky se konala 22. ledna 1995 v katolickém kostele. Další ekumenické snahy byly poté v Lysé přerušeny pro nevstřícné postoje zdejšího evangelického faráře P. Dalibora Molnára.

³⁵<http://www.lidovemisie.cz>

³⁶ DRUHÝ Vatikánský koncil: Věřoučná konstituce o církvi Lumen gentium, (ze dne 16. listopadu 1965),in: Dokumenty II. Vatikánského koncilu, Praha: Zvon 1995, 51

K vzájemnému osobnímu poznávání členů různých křesťanských církví farnost využila i možnost pořádání sportovních ekumenických dní na farní zahradě jejichž náplní se staly turnaje ve volejbale, stolním tenise a pořádání různých her a soutěží pro děti ze všech církví které se zúčastnily. Obvykle se soutěží zúčastňují farnosti: Katolická z Lysé, katolická z Čelákovic, Československá církev husitská z Čelákovic, Československá církev husitská z Přerova nad Labem.

Trojice farníků z Lysé se zapojuje do soutěže ze znalostí Písma svatého pořádanou evangelíky z Čelákovic, které se většinou účastní pět farností a to naše farnosti, katolická farnost z Čelákovic, Českobratrská církev evangelická z Čelákovic a Přerova a Československá církev husitská z Čelákovic.

7.5 Laici a jejich zapojení do pastorace ve farnosti

Postupně se do pastorační práce ve farnosti začali zapojovat i laici. Jak je uváděno v posynodním apoštolském listě Jana Pavla II: *„Apoštol Petr oslovuje pokřtěné jako (novorozené děti) těmito slovy: Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný. I vy buďte kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista.*

...

Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.

Toto je nová známka milosti a důstojnosti křtu. Laici se podílejí svým způsobem na trojím úřadu Kristově: kněžském, prorockém a královském³⁷.“

Z předchozího textu vyplývá, že laici jsou všichni věřící, kteří nejsou členy duchovního, řeholního stavu, kteří křtem se stali součástí církve a podílejí se na kněžském, učitelském a královském úřadu Kristově³⁸.

³⁷ JAN PAVEL II.: *Cristifideles laici a posynodní apoštolský list: O povolání a poslání laiků v církvi a ve světě*, (ze dne 30. prosince 1988), Zvon, České katolické nakladatelství, Praha, 1996

³⁸ Srov.: JAN PAVEL II.: *Cristifideles laici a posynodní apoštolský list: O povolání a poslání laiků v církvi a ve světě*, (ze dne 30. prosince 1988), Zvon, České katolické nakladatelství, Praha, 1996

V tomto duchu se i v naší farnosti na pastoraaci a začala podílet celá řada laiků a to především na výuce náboženství, přípravě dětí na první svaté přijímání, příprava farníků na udělení svátosti biřmování, příprava na křest, rozdávání eucharistie a pastoraace ve vězení.

Po odchodu sovětských vojsk v roce 1991 se aktivnější duchovní život začíná rozvíjet až téměř po deseti letech, kdy se do Lysé a zejména do Milovic stěhují do nově opravených a zrekonstruovaných bytů noví obyvatelé, především mladé rodiny, z nichž značná část pochází z Vysočiny, z Moravy a část ze Slovenska.

Tito nově příchozí se po vzájemném poznání snaží oživit duchovní život ve farnosti aktivitami, na které byli zvyklí či do kterých byli aktivně zapojeni ve svých původních farnostech.

Pro ministranty se začali organizovat jarní a podzimní víkendové pobyty, které se později rozšířily i na děti z farnosti, které neministrují. Tyto akce slouží především ke stmelování společenství dětí a jejich větší zakotvení ve farnosti. K těmto aktivitám patří i pořádání i pořádání neformálních setkávání farníků a jejich dětí u táboráku na farní zahradě.

Vyučování náboženství přes počáteční problémy s malým množstvím zájemců o výuku náboženství a s navyšujícím se množstvím dětí ve farnosti se postupně ustálilo. Nejprve v Milovicích a později v Lysé nad Labem se začalo náboženství vyučovat ve čtyřech skupinách a to dvě skupiny dětí předškolního věku a dětí do druhé třídy základní školy a dvě skupiny dětí od třetí třídy, ve kterých probíhá i příprava na první svaté přijímání. Výuku náboženství zajišťuje v Milovicích farní asistentka Drahomíra Zikánová a Marie Mikušková, v Lysé nad Labem Bohuslava Urbanová a Mgr. Alois Zoubek.

V Milovicích se náboženství vyučuje ve třech skupinách a to:

Pět dětí z 5.–8. třídy s výukou v úterý.

Pět dětí z 1. a 2. třídy, které mají výuku ve čtvrtek.

Šest dětí z 3. třídy, výuka je rovněž ve čtvrtek

Celkově na výuku náboženství v Milovicích dochází 16. dětí.

V Lysé nad Labem výuka náboženství probíhá ve dvou skupinách:

Deset dětí z 3.–8. třídy s výukou ve středu.

Osm dětí předškolního věku a dětí do 1. a 2. třídy v úterý.

Celkově na výuku náboženství dochází v Lysé nad Labem 18. dětí.

V roce 2000 se ustavilo modlitební společenství, které se původně konalo pro všechny příchozí ale postupem času a s přibývajícím množstvím dětí v mladých rodinách se toto modlitební společenství rozdělilo zvlášť pro muže otce a zvlášť pro ženy, většinou pro mladé maminky, aby vždy jeden z páru se mohl doma hlídat děti (drtivá většina mladých rodin ve farnosti zde nemá prarodiče, kteří by s hlídáním vypomohli). Z tohoto společenství tedy vznikly:

- Mužské modlitební večery (vždy v neděli večer) – fara Milovice
- Modlitební společenství maminek na mateřské dovolené a s malými dětmi – předškoláky, které se schází jednou za 14 dní – fara Milovice
- jednou měsíčně, každý čtvrtý pátek v měsíci se scházejí maminky v modlitebním společenství. Toto společenství bylo založeno v Anglii, aby pomohlo a poskytlo podporu matkám, které se chtějí společně modlit za své děti. Maminky v naší farnosti se scházejí po jednotlivých domácnostech a při svých setkáních se sjednocují navzájem v modlitbě za své děti.
- Každou třetí neděli po mši svaté se koná pravidelné setkávání farníků v Milovicích – agapé – na faře a v zimním období v Mateřském centru s posezením a povídáním u kávy či čaje.

Od roku 2000 se konají každou středu tak zvané kytarové mše, oblíbené především mládeží. Současně vždy 1. neděli v měsíci je sloužena tak zvaná dětská mše s liturgickými texty pro děti a s aktivnějším zapojením dětí do liturgie. Později byly tyto mše svaté pro děti přesunuty na každou druhou středu po výuce náboženství. Pro zvýšení zájmu dětí o liturgii probíhala v liturgickém roce 2002–2003 celoroční hra, kdy děti za účast na nedělní mši svaté dostávali samolepku s liturgickým motivem, vztahujícím se k dané neděli, kterou si lepili na speciální arch (liturgický kalendář) a na konci liturgického roku bylo provedeno vyhodnocení s drobnými odměnami.

Aktivita snažící se ve farnosti udržet a posilovat zájem dětí o život ve farnosti se projevil též ve službě ministrantů u oltáře při liturgii. Jestliže v dobách před rokem 1985 přísluhovali při bohoslužbách 1–2 ministranti a to většinou dospělí, tak tento počet se

postupně zvýšil na 4–6 v Milovicích a až 12 ministrantů v Lysé nad Labem. Je naděje, že tento proces bude pokračovat.

V srpnu roku 2000 vzniklo manželské společenství, kde se scházeli 1x za měsíc manželské páry při nichž se probírala problematika křesťanských manželství a vztahů mezi muži a ženami z hlediska křesťanské morálky. Bohužel přibližně po roce, částečně s přílivem nových mladých lidí do farnosti toto společenství přestává fungovat. Důvodem se zdají ostatní aktivity ve farnosti a také značné zatížení mladých manželství s dojížděním do zaměstnání a to většinou do Prahy.

Přibližně od roku 1995 probíhají katecheze pro dospělé a to jednou měsíčně. Katecheze přednáší Mgr. Jiří Vajčner Ph. D. a případně v případě jeho zaneprázdnění jej zastupuje Mgr. Alois Zoubek. Struktura těchto katechezí spočívá většinou v prezentaci daného textu, jeho výkladu a diskusi přítomných na dané téma. Hlavní témata která se při katechezích probírají jsou vybrané pasáže z Katechizmu katolické církve, Katechizmu vydaného Německou biskupskou konferencí – Vyznání víry a Život z víry (Vydala Teologická fakulta Jihočeské univerzity), Kodexu kanonického práva, Náboženství a církve ve světě (islám, buddhismus, protestantské církve, sekty), Výklad částí Starého a Nového zákona a Témata k aktuálnímu životu církve (volba papeže, problematika eutanazie, přerušování těhotenství a pod.). Na takto konaných katechezích se schází přibližně 10 farníků.

Pro děti se v Milovicích konají katecheze pro nejmenší neboli Nedělní slovíčko na konci nedělní mše svaté respektive po mši svaté na témata jednoho z nedělních čtení formou dialogu s dětmi a závěrečného osvětlení významu uvedeného textu tak, aby byl dětem srozumitelný.

V Lysé nad Labem se přede mší svatou konají katecheze pro nemladší děti, které vede p. Bohuslava Urbanová, či některá z maminek.

7.6 Farní poutě

K oživení života farnosti i k lepšímu vzájemnému seznámení jednotlivých členů farnosti se stala účast na poutních zájezdech, kde vedle náboženského obsahu dochází navázání vzájemných vztahů mezi jednotlivými farníky.

Prvním poutním autobusovým zájezdem byla 6. října 1990 pouť do Mariazell,

14. září roku 1991 při příležitosti roku bl. Zdislavy farnost vykonala pouť ke hrobu bl. Zdislavy v Jablonném v Podještědí.

30. dubna roku 2001 farnost uskutečnila poutní zájezd do Polska a to do Vambeřic, Čenstochové a na Horu Svaté Anny.

4. května roku 2002 farnost uskutečnila poutní zájezd na Svatou Horu a poté navštívila Makovou horu.

11. května 2003 farnost uskutečnila druhý poutní zájezd do Polska a to do Krakova a ke hrobu sv. Faustiny Kovalské a k obrazu Božího milosrdenství.

8. Kulturní život farnosti

S postupným ožíváním náboženského života se započal rozvíjet ve farnosti i život kulturní, společenský i sportovní. V kostele sv. Jana Křtitele započala tradice konání koncertů při kterých v našem chrámě vystoupila řada významných umělců. Již v roce 1990 se konal v kostele varhaní koncert prof. Novenka z Prahy. 13. července 1991 se ve spolupráci s Městským kulturním střediskem v Lysé nad Labem konal u příležitosti 250 let od posvěcení zdejšího kostela a výročí 700 let města Lysá nad Labem slavnostní koncert při kterém účinkoval Václav Rabas na varhany a Jana Jonášová zpěv. 27. prosince 1991 se v kostele konal vánoční koncert na kterém vystoupil soubor GUTTA MUSICAE z Prahy. Jak píše ve farní kronice o. Martinásek „*bylo to krásné zakončení jubilejního roku kostela i města*“. 20. dubna 1992 vystoupil v kostele pěvecký sbor „HLAHOL“ z Nymburka s Velikonočním pásmem spojeném s bohoslužbou slova. Při příležitosti 30 výročí vysvěcení O. Martináska na kněze a v předvečer poutní slavnosti sv. Jana Křtitele účinkoval v kostele pěvecký sbor „ROSTISLAV“ z Blanska a komorní orchestr „Collegium Cameralis Blanesis se sólistou ostravské opery panem Vojtěchem Kupkou. Nezapomenutelným kulturním zážitkem byl 16. října 1994 velký koncert: Haydnovo „VELKOPÁTEČNÍ ORATORIUM“ „Sedm slov vykupitelových“ v podání smíšeného pěveckého sboru „RASTISLAV“ z Blanska, komorního orchestru „Bohuslava Martinů“ z Brna posíleného o dechovou sekci Brněnské filharmonie a čtyř sólistů A. Kohútové ze Slovenského národního divadla, A. Bárové – alt, Z. Korda – tenor a R. Novák – bas. Umělecký zážitek z tohoto koncertu umocnil průvodní komentář k oratoriu nezapomenutelného Radovana Lukavského.

K dalším významným kulturním událostem v naší farnosti patřilo vystoupení Svatotomášského sboru z Augustiánského kostela sv. Tomáše apoštola z Prahy, který obohatil mši svatou 2. prosince 2001. U příležitosti konání dnů Polské kultury 30. června 2002 vystoupil při bohoslužbách pěvecký soubor Goral a Nowina z Polské republiky. 4. dubna 2002 o Květné neděli se uskutečnilo v kostele divadelní představení „Pilátova žena“ a v pondělí velikonočním se konal koncert chlapeckého sboru Boni Pueri. 27. června 2004 účinkoval v kostele písničkář Petr Mária Lutka, na varhany jej doprovázela Markéta

Procházková, Lutková a 22. července jsme ve farnosti uvítali ženský pěvecký sbor z Kanady.

Stalo se tradicí, že pravidelně se kostele konají adventní, vánoční a velikonoční koncerty a kulturní akce k významným farním výročím a k významným výročím města Lysá nad Labem.

9. Společenský život farnosti

S postupným zapojováním laiků do života farnosti se začal postupně rozvíjet i život společenský, zahrnující společné akce zejména mladých lidí z farnosti na které jsou zváni o ostatní obyvatelé města, kteří se tak seznamují s životem farnosti a poznávají, věřící nejsou nějakou zvláštní skupinou obyvatel.

V době masopustu a před poutní slavností se stalo každoroční tradicí pořádání farní veselice, kterou doprovází cimbálová kapela Jan Mikuška. Tyto farní veselice jsou pořádány pro farníky, ale jsou přístupné i ostatním obyvatelům města a napomáhají vzájemnému lepšímu poznávání jednotlivých farníků a k prezentaci farnosti ostatním i nevěřícím obyvatelům města.

Společenství mladých rodin se dohodlo a jednou ročně uspořádávají společné víkendové pobyty dětmi. Náplní těchto společných víkendů je lepší vzájemné poznávání mladých rodin a jejich dětí navzájem ale mají nejen rekreační, ale i duchovní rozměr. Např: cílem jejich víkendů byla Jitrava a pouť k Sv. Zdislavě z Vamberka, Neratov s poutním barokním kostelem Nanebevzetí Panny Marie nebo Jiřetín s tamní Křížovou cestou.

Několikrát ročně spolu s Farní charitou se pořádají odpoledne pro děti z farnosti, ale pozvány jsou i děti mimo farnost, na farní zahradě při různých příležitostech jako Den dětí, pálení čarodějnic, konec školního roku apod. spojené s různými hrami a soutěžemi.

10. Závěr

Po roce 1989, ale zejména po roce 1990 dochází k značnému oživení v životě farnosti. Do práce na poli katecheze, vytváření menších společenství jako společenství mladých, společenství mladých rodin, společenství maminek s dětmi, společenství maminek na mateřské dovolené, společenství mužů, společenství těch, co zajišťují úklid a výzdobu kostela se začala stále více zapojovat celá řada laiků. Rovněž úroveň farní scholy je na vynikající úrovni, což umocňuje prožívání bohoslužeb. Farnost ve které se aktivita věřících do roku 1990 omezovala více méně jen na účast na bohoslužbách, postupně začala žít stále více bohatším náboženským, společenským a kulturním životem.

Po odchodu sovětských vojsk z prostoru Milovice – Mladá a následné rekonstrukci bytového fondu se pro mnoho mladých lidí otevřela možnost získání bytu za poměrně lukrativních podmínek. Řada těchto mladých rodin se zapojila do života farnosti a zkušenostmi, které si přinesly z původních farností začaly obohacovat a ovlivňovat život jejich nové farnosti.

Pastoraci ve farnosti Lysá nad Labem a s ní sloučených farností Milovice a Kostomlaty vykonává administrátor farnosti P. Mgr. Pavel Porochnavec a to mši svatých, vysluhování svátostí, přípravou na ně a pastoračí ve věznici, a pastoračí ve zdejších domově důchodců. Při pastoračí dětí, při přípravě dětí na první svaté přijímání, kandidátů na svátost biřmování pomáhají administrátorovi i laikové, z nich dva mají ukončené teologické vzdělání, jeden, který se snaží teologickou fakultu dostudovat a má pověření podle kán. 230§3 a kán. 911§ 2 jako mimořádný udělovatel svatého přijímání při mši svaté, k donášení eucharistie nemocným a těm, kdo se z jiných důvodů nemohou zúčastnit bohoslužby, a k vystavení a uložení Nejsvětější svátosti k adoraci. Výstav Nejsvětější svátosti uskutečňuje každý pátek od 19 do 20 hodin.

Jak vyplynulo z některých odpovědí z „*Orientačního průzkumu*“, (Viz. dříve uvedený), je sloučení farností Lysá nad Labem. Milovice a Kostomlaty vnímáno jako potřebné z ohledem na nedostatek kněží, ale u tak živých farností jako jsou Milovice a Lysá nad

Labem je jejich sloučení přijímáno jako určitý problém. Farníci v Milovicích trpí určitou frustrací, že spadají pod farnost v Lysé a nemají svého vlastního duchovního správce. A tak mnoho akcí ve farnosti se děje odděleně což není nejlepším řešením.

Rovněž se nedaří úplně překonat mezigenerační bariéru mezi mladšími a staršími farníky a i když starší farníci jsou pravidelně na akce farnosti srdečně zváni, přesto se jich většinou nezúčastňují.

Přesto je možno konstatovat, že farní život je stále bohatší a je naděje, že aktivity ve farnosti se budou i v budoucnu dobře rozvíjet, zejména s rostoucím počtem dětí ve farnosti a jejich postupným začleňováním do života farnosti.

11. Použitá literatura

OPATRNÝ Aleš: Cesty pastorační v pluralitní společnosti, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

RÝDL Karel: Lysá nad Labem. Průvodce městem a okolím, Lysá nad Labem, 1995.

P. VOJÁČEK Josef: Kostel sv. Jana Křtitele v Lysé N.L. k oslavě 200 let jeho posvěcení, Lysá N.L. 1941.

OTRUBA František: Paměti města Lysé N.L. a vesnic okolních, třetí vydání, Lysá nad Labem: EKON, družstvo Jihlava RÝDL Karel: Lysá nad Labem. Průvodce městem a okolím, Lysá nad Labem, 1995.

Kronika obce Milovice

Kronika obce Milovice

Liber memorabilium parochiae Milovice-nsis.

VAJČNER Jiří: Novogotický kostel sv. Kateřiny v Milovicích a jeho nástěnná výzdoba, Milovice, 2006.

Kronika farnosti sv. Jana Křtitele

Stanovy Farní charity: Lysá nad Labem, 2001.

Správa o činnosti Farní charity Lysá nad Labem za rok 2001.

Projekt Nízkoprahového centra, Lysá nad Labem 2003.

OPATRŇY Aleř: Pastorage v postmoderní společnosti, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.

Matrika MÚ Lysá nad Labem

Matrika církevních sňatků Farní úřad sv. Jana Křtitele

GÓRECKI Edvard: Církev se uskutečňuje ve farnosti, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996.

JAN PAVEL II.: Cristifideles laici, Posyndní apořtolský list: O povolání a poslání laiků v církvi a ve světě, (ze dne 30. prosince 1988), Zvon, České katolické nakladatelství, Praha, 1996.

DRUHÝ VATIKÁNSKÝ KONCIL: Věřoučná konstituce o církvi Lumen gentium, (ze dne 16. listopadu 1965), in: Dokumenty II. Vatikánského koncilu, Praha: Zvon 1995, 51

PIVOŇKA Bohdan: Na začátek, Úvodní slovo: MITÁř VÁCLAV: Duchovenská služba v penitenciárním prostředí, Praha, Občanské sdružení Vězeňská s duchovní péče a Institut vzdělávání Vězeňské služby ČR, 2007, 7.

DRUHÝ VATIKÁNSKÝ KONCIL: Věřoučná konstituce o církvi Lumen gentium, (ze dne 16. listopadu 1965), in: Dokumenty II. Vatikánského koncilu, Praha: Zvon 1995, 51

11.1 Internetové odkazy

<http://expedice.rps.cz/6391-milovice-obec.html>

<http://www.lidovemisie.cz>

www.vscr.cz/veznice-jirice-76